

[Pradžia](#) > ... > [Teisės Specialistų Paieška](#) > [Teisinių Profesijų Rūšys](#) > Finland

Teisinių profesijų rūšys

Turinį pateikė

Suomija

Suomija

Šiame puslapyje pateikiama Suomijos teisininkų profesijų apžvalga.

Teisininkų profesijos. Įvadas

Suomijos teisininkų profesijos – tai, be kita ko, teismuose dirbantys teisėjai, prokurorai, valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys, advokatai, licencijuoti teisiniai konsultantai, notariai ir antstoliai.

Prokurorai

Sistema

Nacionalinėje prokuratūroje dirba apie 550 žmonių. Apie 400 iš jų yra prokurorai. Be to, prokuratūroje, įvairiose pagalbinėse ir ekspertų pareigose, dirba apie 150 žmonių.

Nacionalinę prokuratūrą sudaro Generalinė prokuratūra, veikianti kaip centrinis administracinis padalinys, ir penkios prokuratūros apygardos: Pietų Suomijos, Vakarų Suomijos, Šiaurės Suomijos, Rytų Suomijos ir Alandų. Prokuratūra visoje Suomijoje turi 34 biurus.

Nacionalinei prokuratūrai vadovauja generalinis prokuroras – aukščiausio lygmens prokuroras šalyje.

Generalinė prokuratūra atsakinga už centrinę administraciją, vadovavimą Nacionalinei prokuratūrai, jos priežiūrą ir bendrą veiklą. Faktinį baudžiamojo persekiojimo darbą atlieka apygardų prokuratūros.

Nacionalinė prokuratūra priklauso administracinei Teisingumo ministerijos kompetencijai.

Užduotys

Nepriklausoma Nacionalinė prokuratūra yra valstybės institucija ir teisminių institucijų sistemos dalis. Jos užduotis – užtikrinti, kad būtų taikoma baudžiamoji atsakomybė, t. y. kad už nusikalstamą veiką būtų baudžiama įstatymu nustatytais bausmėmis. Prokurorai nutarimus dėl baudžiamojo persekiojimo priima nepriklausomai, jie yra nepriklausomi teisiniai organai.

Baudžiamajame procese prokuroras tarp valdžios institucijų atlieka esminį vaidmenį, kuris prasideda nuo ikiteisminio tyrimo ir baigiasi teismo procesu. Prokuroras už nedidelius nusižengimus taip pat gali skirti baudą.

Prokuroro pareigos daugiausia apima baudžiamąjį persekiojimą ir teismo procesą. Vykstant baudžiamajam persekiojimui, prokurorai, remdamiesi pateiktais kaltinimais, sprendžia, kurias bylas perduoti į teismą. Prokuroras nagrinėjant bylą teisme turi įrodyti, kad nusikalstama veika, kuria kaltinamasis yra kaltinamas, buvo padaryta.

Prokuroras taip pat užtikrina, kad ikiteisminis tyrimas būtų atliktas pakankamai išsamiai. Prokuroras su sudėtingesnėmis baudžiamosiomis bylomis susipažįsta jau ikiteisminio tyrimo pradžioje ir tyrimo vadovo siūlymu taip pat gali nutraukti ikiteisminį tyrimą dar iki kaltinimų pateikimo etapo.

Prokuroro vaidmuo ikiteisminio tyrimo metu itin svarbus tada, kai įtariama, jog policijos pareigūnas padarė nusikaltimą. Tokiu atveju ikiteisminiam tyrimui vadovauja būtent prokuroras.

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos pateikiama [Nacionalinės prokuratūros](#) interneto svetainėje.

Teisėjai

Sistema

Suomijoje daugiausia teismų sprendimų priima profesionalūs teisėjai. Apylinkės teismuose taip pat dirba teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai. Teisėjai yra nepriklausomų teismų sistemos nariai. Jie eina pareigas Aukščiausiąjame Teisme, apeliaciniuose teismuose ir apylinkių teismuose, Aukščiausiąjame administraciniame teisme ir administraciniuose teismuose, Draudimo teisme, Darbo ginčų teisme ir Komerčiame teisme. Teisėjai yra valstybės pareigūnai ir jų negalima pašalinti iš tarnybos. Teisėjo įgaliojimų negalima sustabdyti, išskyrus tuos atvejus, kai sprendimą priima teismas. Be to, teisėjo neleidžiama perkelti į kitą darbo vietą, jeigu negaunamas jo sutikimas.

Centrinės valdžios valstybės tarnautojų įstatymo 12 skyriuje išdėstytos atskiros nuostatos, taikytinos teisėjams kaip valstybės tarnautojams. Įstatyme nustatyta, kad kitų valstybės tarnautojų atostogų, įspėjimo, laikino darbo ir atleidimo iš tarnybos nuostatos teisėjams netaikomos. Pagal Centrinės valdžios valstybės tarnautojų įstatymą teisėjai įpareigojami atsistatydinti iš pareigų sulaukę įstatyme nustatyto pensinio amžiaus (teisėjų pensinis amžius yra 68 metai) arba jeigu teisėjas visam laikui tampa neveiksnus.

Užduotys

Teisėjai

Asmuo, siekiantis tapti teisėju, privalo turėti aukštąjį universiteto diplomu patvirtintą teisinį išsilavinimą ir būti baigęs vienerių metų mokymą pirmosios instancijos teisme. Įprastas būdas tapti teisėju – pradėti darbą vyresniuoju sekretoriumi apeliaciniame teisme, tada būti paskirtam apylinkės teismo ar apeliacinio teismo teisėju. Vėliau kandidatai gauna papildomus mokymus. Apeliacinis teismas skelbia laisvas vietas ir Teisėjų skyrimo komisija vertina kandidatų tinkamumą. Teisėjus skiria Respublikos Prezidentas.

Teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai

Apylinkės teismuose dirba teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai, kurie dalyvauja priimant sprendimus tam tikrose bylose. Daugiausia teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai kviečiami nagrinėjant baudžiamąsias bylas, tačiau jie taip pat gali dalyvauti civilinėse bylose ir sprendžiant ginčus, kilusius dėl nuomos. Apylinkės teisme bylą nagrinėja vienas nuolatinis teisėjas, kuris pirmininkauja posėdžiams, ir trys teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai. Teisinio išsilavinimo neturintiems teisėjams suteikiami atskiri įgaliojimai ir, jeigu reikia, sprendimas priimamas balsuojant; nuosprendį lemia daugumos balsai. Jeigu balsuojant baudžiamojoje byloje balsai pasiskirsto po lygiai, pirmenybė teikiama kaltinamajam palankiausiai nuomonei; nagrinėjant civilinę bylą, lemiamas yra posėdžio pirmininko balsas.

Savivaldybės tarybos teisinio išsilavinimo neturinčius teisėjus skiria ketveriems metams. Kiekviena savivaldybė privalo turėti ne mažiau nei du tokius teisėjus; stambios savivaldybės turi jų daug daugiau. Teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai turėtų kuo geriau atitikti savivaldybės demografinę, lyčių, kalbinę ir profesinę struktūrą.

Teisinio išsilavinimo neturintis teisėjas turi būti Suomijos pilietis. Jaunesnių nei 25 metų ar vyresnių kaip 63 metų žmonių neleidžiama skirti tokiais teisėjais. Žmonių, kurie eina pareigas teismuose arba įkalinimo įstaigose arba yra prokurorai, advokatai ar policijos pareigūnai, teisinio išsilavinimo neturinčiais teisėjais skirti neleidžiama. Teisinio išsilavinimo neturintis teisėjas prisiekia kaip teisėjas arba iškilmingai pasižada prieš pradėdamas eiti pareigas.

Siekiama užtikrinti, kad kiekvienas teisinio išsilavinimo neturintis teisėjas kartą per mėnesį arba 12 kartų per metus turėtų dalyvauti nagrinėjant bylą. Apylinkės teismas moka teisinio išsilavinimo neturinčiam teisėjui atlygį už dalyvavimą nagrinėjant bylą ir kompensuoja jo negautas pajamas.

Valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys

Sistema

Valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys yra teisininkai arba advokatai, kuriuos samdo valstybinės teisinės pagalbos įstaigos. Valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys yra valstybės pareigūnai, kuriuos eiti pareigas skiria teisingumo ministras. Teisinės pagalbos įstaigų veiklą administruoja Teisingumo ministerija.

Dirbti į valstybinės teisinės pagalbos įstaigas priimami asmenys, turintys teisės magistro diplomą (suom. *oikeustieteen kandidaatti* arba *oikeustieteen maisteri*) ir įgiję reikiamos advokato veiklos arba bylų nagrinėjimo patirties. Daugelis valstybinę teisinę pagalbą teikiančių įgaliotųjų asmenų taip pat turi garbės vardą *varatuomari* (teisme patirties įgijęs teisės magistras).

Valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys yra įpareigoti dalyvauti teismo posėdžiuose. Eidami savo pareigas jie privalo laikytis tinkamo advokatų profesinio elgesio taisyklių. Šiuo atžvilgiu valstybinę teisinę pagalbą teikiantiems įgaliotiesiems asmenims taikomi Suomijos advokatūrai suteikti įgaliojimai atlikti drausminę priežiūrą. Daugiau nei pusė Suomijos valstybinę teisinę pagalbą teikiančių įgaliotųjų asmenų yra Advokatūros nariai. Eidami savo pareigas valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys yra nepriklausomi nuo bet kurių kitų dalyvių.

Advokatai

Teisę vadintis profesiniais vardais, t. y. suom. *asianajaja*, šved. *advokat*, turi tik Suomijos advokatūros nariai. Bet kuris narystės Suomijos advokatūroje prašantis asmuo privalo:

- turėti teisės magistro laipsnį (LL.M.), kuris suteikia teisę eiti teisininko pareigas;
- būti įgijęs sąžiningo žmogaus reputaciją;
- turėti kelerių metų patirtį verčiantis teisininko praktika ir kitokios teisminės veiklos patirties;
- išlaikyti specialų egzaminą, kuris apima pagrindinius teisininko profesijos ir profesinės etikos elementus;
- būti savarankiškas ir nepriklausomas nuo valdžios ir visų kitų šalių, išskyrus savo klientą, įtakos;
- turėti įvairių kitokių atitinkamų kvalifikacijų.

Advokatų atsakomybė ir jų praktikos priežiūra

Baudžiamosios arba deliktinės atsakomybės atžvilgiu advokato atsakomybė iš esmės nesiskiria nuo kitų piliečių atsakomybės. Tačiau kiekvienas advokatas privalo draustis civilinės atsakomybės draudimu, kad būtų atlyginta bet kokia žala, padaryta dėl kitų priežasčių negu tyčiniai veiksmai arba didelis aplaidumas. Advokatūra yra įsteigusi kompensacijos fondą, iš kurio atlyginami nuostoliai, padaryti nusikalstamu advokato elgesiu.

Be to, advokatas yra atsakingas kaip profesionalas. Advokatūros valdyba turi užtikrinti, kad advokatai savo pareigas eitų laikydamiesi profesinės etikos taisyklių. Jeigu advokatai šių taisyklių nesilaiko, Advokatūra pradeda drausmines procedūras, jos dažniausiai pradedamos rašytiniu skundu arba įspėjimu. Teisingumo kancleriui pranešama apie Advokatūros priimtus sprendimus ir jis šiuos sprendimus gali apskųsti Helsinkio apeliaciniam teismui.

Suomijos advokatūra yra viešosios teisės reglamentuojama organizacija, veikianti pagal 1958 m. Advokatūros įstatymą. Iki šios organizacijos veikė įregistruota to paties pavadinimo asociacija. Visi abiejų organizacijų nariai yra ir visada buvo advokatai.

Advokatūroje yra apie 1 850 narių, kurie vadinami advokatais (suom. *asianajaja*, šved. *advokat*). Advokatų kontorose dirba maždaug 600 asocijuotų teisininkų. Apie 120 advokatų yra valstybinę teisinę pagalbą teikiantys įgaliotieji asmenys. Teisinės pagalbos įstaigos taip pat samdo daugiau kaip 100 valstybinę teisinę pagalbą teikiančių įgaliotųjų asmenų, kurie Advokatūrai nepriklauso.

Po drausminių procedūrų iš Advokatūros pašalinti teisininkai vis tiek gali verstis savo profesija, naudodami kitokį profesinį vardą. Tačiau tokiu atveju teisininkas savo veikla verčiasi neturėdamas advokatui taikomų įpareigojimų ir neprižiūrimas Advokatūros.

Suomijos ar kitos Europos ekonominės erdvės valstybės pilietis, sulaukęs 25 metų, gali verstis advokato praktika, jeigu žinoma, kad jis yra sąžiningas ir dėl kitų savo savybių ir gyvenimo būdo yra tinkamas tapti advokatu. Jis turi atitikti akademinis reikalavimus, kurie galioja Suomijoje norint eiti teismines pareigas, būti įgijęs įgūdžių, kurie reikalingi advokato veiklai ir turėti su advokato darbu susijusios patirties. Be to, jis neturi būti bankrutavęs ir turi būti visiškai veiksnus.

Pagal tarptautinius įsipareigojimus, kurie yra įsigalioję Suomijoje, asmuo, neatitikęs Suomijoje galiojančių akademinis reikalavimų ir neturintis Suomijoje reikalaujamos darbo patirties, tačiau įgijęs profesinių advokato kvalifikacijų vienoje iš Europos ekonominės erdvės valstybių, gali verstis advokato praktika. Tokiais atvejais dalyvaudamas Advokatūros rengiamame egzamine pareiškėjas turi įrodyti, kad jis pakankamai išmano Suomijos įstatymus ir teisininko praktiką Suomijoje.

Be to, Europos Sąjungos valstybėje narėje advokato kvalifikaciją įgijęs asmuo be egzamino gali gauti leidimą verstis advokato praktika. Jeigu asmuo nelaikė egzamino, leidimas verstis advokato praktika išduodamas, kai pareiškėjas ne trumpiau kaip trejus metus savo pradiniu profesiniu vardu buvo įregistruotas Advokatūros tvarkomame advokatų registre ir turi kvalifikaciją verstis advokato praktika kitoje valstybėje narėje (ES registras). Taip pat asmuo turi įrodyti, kad bent minėtą laikotarpį Suomijoje jis reguliariai vertėsi advokato praktika.

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos galima rasti [Suomijos advokatūros](#) interneto svetainėje.

Licencijuoti teisiniai konsultantai

Licencijuotas teisinis konsultantas yra teisininkas, gavęs Teisinių konsultantų tarybos licenciją verstis teisinio konsultanto veikla. Licencijuoti teisiniai konsultantai, teisme atlikdami konsultanto ar įgalioto asmens funkcijas, privalo laikytis profesinio elgesio taisyklių, lygiaverčių nurodytoms Elgesio kodekse. Šiuo požiūriu licencijuotus teisinius konsultantus prižiūri Suomijos advokatūros Priežiūros valdyba, Teisinių konsultantų taryba ir Teisingumo kancleris.

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos apie teisinių konsultantų sąrašą pateikta [Suomijos teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Notarai

Suomijoje notarų veikla reglamentuojama įstatymu. Notarus samdo vietinės registro įstaigos ir jurisdikcinių apylinkių įstaigos. Teisę dirbti notaru turi teisės magistro laipsnį turintys asmenys (suom. *oikeustieteen kandidaatti or oikeustieteen maisteri*).

Nors galima įžvelgti nemažai panašumų, Suomijoje notarų pareigos gerokai skiriasi nuo jų kolegų likusioje Europos dalyje ir Jungtinėse Valstijose pareigų. Suomijoje notaras visada yra valstybės pareigūnas. Tačiau notarai nėra visą darbo dieną dirbantys darbuotojai; dauguma notarų funkcijas atliekančių pareigūnų yra apylinkės registro įstaigų darbuotojai, dirbantys vietinėse registro įstaigose. Kadangi civilinės teisės klausimais taikoma sutarčių laisvės doktrina, notaro patvirtinimas Suomijoje nėra būtina sutarčių galiojimo sąlyga. Vienintelė civilinės teisės sutartis, kuriai Suomijoje reikia notaro patvirtinimo, yra nuosavybės teisės perleidimo sutartis.

Notarai, be kitų dalykų, patvirtina parašus, pažymėjimų kopijas ir gyvenimo aprašymus. Notarai taip pat gali patvirtinti dokumentus su apostile, pažymėjimus, kurie paliudija, kad tam tikrą dokumentą pasirašęs asmuo eina dokumente nurodytas pareigas ir kad jis įgaliotas išrašyti dokumentą.

Kitos teisininkų profesijos

Vykdomo užtikrinimo institucijos

Suomijos nacionalinė vykdymo užtikrinimo institucija yra Teisingumo ministerijos tarnyba, atsakinga už

nepriklausomą įstatyminio vykdymo užtikrinimo funkcijų atlikimą. Vykdyto užtikrinimas yra teisinės sistemos dalis, jis grindžiamas įstatymu. Vykdyto užtikrinimo funkcijos – tai, be kita ko, vykdyti išieškojimą pagal pateiktus reikalavimus, iškeldinimą iš būsto ir saugumo priemonės. Vykdyto užtikrinimo institucija veikia nešališkai, atsižvelgia tiek į kreditoriaus, tiek į skolininko teises. Nacionalinės vykdyto užtikrinimo institucijos 64 biurų tinklas apima visą Suomiją.

Antstolis, vykdyto užtikrinimo pareigūnas, yra bendras terminas, apibūdinantis vykdyto užtikrinimo funkcijas atliekančius valdžios pareigūnus. Antstolis turi nepriklausomus vykdyto užtikrinimo įgaliojimus.

Pagal teisės aktus, antstoliai yra:

- Pagrindinio vykdyto užtikrinimo skyriaus vykdyto užtikrinimo inspektoriai;
- Plačiojo ir Specialiojo vykdyto užtikrinimo skyrių vyresnieji vykdyto užtikrinimo inspektoriai;
- jie atsakingi vyresniesiems vykdyto užtikrinimo pareigūnams ir
- vyriausiesiems vykdyto užtikrinimo pareigūnams;
- Alanduose lygiavertės pareigybės yra vyresnysis vykdyto užtikrinimo inspektorius ir provincijos vyresnysis vykdyto užtikrinimo pareigūnas.
- Pagal įstatymą prie antstolių taip pat priskiriami Suomijos nacionalinės vykdyto užtikrinimo institucijos generalinis direktorius ir direktoriaus pavaduotojas.

Nacionalinėje vykdyto užtikrinimo institucijoje taip pat yra kitų pareigybių, pvz., patarėjas ekonomikos klausimais, specialistas, administracinis antstolis ir vyresnysis administracinis antstolis.

Dauguma vykdyto užtikrinimo reikalavimų įvykdomi elektroninėmis išieškojimo priemonėmis Nacionaliniame pagrindiniame vykdyto užtikrinimo skyriuje, todėl tiesioginio kontakto su skolininku neprireikia.

Atitinkamose savo teritorijose penki regioniniai plačiojo vykdyto užtikrinimo skyriai yra atsakingi, pavyzdžiui, už konfiskuoto turto (turto aprašymas) pardavimą ir kitas daugiau pastangų reikalaujančias vykdyto užtikrinimo funkcijas.

Nacionalinis specialiojo vykdyto užtikrinimo skyrius atlieka daug tiriamųjų, daug laiko atimančių funkcijų, dalyvauja tarpžinybiniame bendradarbiavime ir kovoje su šešeline ekonomika bei ekonomiais nusikaltimais.

Nacionalinės vykdyto užtikrinimo institucijos Centrinė administracija atsako už administracinę priežiūrą, vykdyto užtikrinimo tarnybos veiklos vystymą ir kontrolę. Centrinė administracija taip pat atsako už visos institucijos veiklos rezultatus ir veiksmingumą.

Institucijos Centrinė administracija nedalyvauja atliekant konkrečias vykdyto užtikrinimo funkcijas; visi vykdyto užtikrinimo skyriai veikia nepriklausomai. Konkrečios vykdyto bylos visada priklauso už bylą atsakingo antstolio / vykdyto užtikrinimo pareigūno jurisdikcijai, Centrinė administracija negali peržiūrėti, pavyzdžiui, konkrečiose vykdyto bylose priimtų nutarimų.

Daugiau informacijos pateikiama [Suomijos nacionalinės vykdyto užtikrinimo institucijos](#) interneto svetainėje.

■ Paskutinis naujinimas: 19/05/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.